

Kalmer Kalaus

Teie 04.11.2025

Meie .02.2026 nr 1-6/26-43/1

**Seisukoht kollektiivse pöördumise
"Tervisliku ja suitsuvaba elukeskkonna
loomine kortermajades" kohta**

Austatud kollektiivse pöördumise esitajate esindaja

Täname Teid kollektiivse pöördumise "Tervisliku ja suitsuvaba elukeskkonna loomine kortermajades" (kollektiivne pöördumine) eest. Riigikogu juhatus võttis kollektiivse pöördumise menetlusse 20.11.2025 ning suunas selle pöördumise menetlemiseks sotsiaalkomisjonile.

Pöördumises tehakse ettepanekud seaduste muutmisteks ning tubakaseaduse täiendamiseks sättega, mis keelaks suitsetamise korterelamute rõdudel ja akendel.

Riigikogu sotsiaalkomisjon arutas kollektiivset pöördumist oma 26.01.2026, 9.02.2026 ja 17.02.2026 istungitel. 26.01.2026 istungil osalesid kollektiivse pöördumise kontaktisikud Kalmer Kalaus ja Gerli Lehe ning Sotsiaalministeeriumi keskkonnatervishoiu poliitika juht Aive Telling. Istungil tõdeti, et kollektiivses pöördumises toodud küsimused on olulised ning keskkonnatervise valdkonnas on inimesi enim häirivateks küsimusteks rõdudel ja akendel suitsetamine ning müra. Passiivne suitsetamine ei ole pelgalt ebameeldivus, vaid see avaldab mõju inimese tervisele. Komisjon tõdes, et kui rõdul suitsetamine keelatakse, siis võib tekkida korteris sees suitsetamise oht. Suitsetaja pereliikmed hingavad sel juhul suitsu veelgi rohkem sisse. Sõltuvalt ventilatsiooni ülesehitusest võib tubakasuits jõuda ka teistesse korteritesse.

Kortermajade rõdudel ja akendel suitsetamise keelustamise rakendamisel on suureks probleemiks järelevalve küsimus. Järelevalve teostamine oleks väga kulukas. Praegu kehtestatud suitsuvabade keskkondade üle teevad järelevalvet kohalikud omavalitsused. Paraku ei ole ka võimekatel kohalikel omavalitsustel ressursse järelevalvet teha ning riik ei tohiks kehtestada selliseid seadusi, mille täitmist ei suudeta kontrollida.

Komisjoni 9.02.2026 istungil jätkati arutelu. Istungil osalesid Eesti Linnade ja Valdade Liidu õigusnõunik Toomas Sepp, Politsei- ja Piirivalveameti Lääne-Harju jaoskonna juht Lea Bärenson, Päästeameti peadirektori asetäitja ohutuskultuuri alal Viktor Saaremets ja ennetustöö osakonna juhataja Janika Usin, Siseministeeriumi esindaja Mari Tikan ning Sotsiaalministeeriumi keskkonnatervishoiu poliitika juht Aive Telling.

Politsei- ja Piirivalveameti esindaja selgitas, et politsei ei saa kõnealust keeldu jõustama hakata. Põhjus on eeskätt selles, et rikkumised on valdavalt lühiajalised ning nende

fikseerimiseks on vaja konkreetseid ajaraame. Tagantjärele muutub tõendamiskoormus oluliselt suuremaks kui rikkumise kohapealse tuvastamise korral. Kui politsei võtaks jõustava rolli, tuleks see tänases piiratud ressursi olukorras teiste suurema avaliku huviga ülesannete arvelt.

Päästeameti esindaja selgitas, et kortermajades suitsetamisest põhjustatud tulekahjud on Päästeameti jaoks jätkuv probleem. Ta märkis, et kollektiivses pöördumises taotletava keelu jõustamist ei saa Päästeamet enda peale võtta. Päästeametil on eeskätt nõustav funktsioon. Tuleohutusseadus annab Päästeametile õigusliku aluse rõhutada, et suitsetada tuleb viisil, mis ei tekita tulekahjuohtu ega tulekahju. Kui tulekahjuoht tuvastatakse, saab Päästeamet seda menetleda. Kui keelata suitsetamine kortermajade rõdudel ja akendel, võivad inimesed hakata suitsetama toas ning eemaldama laest suitsuandureid, mis suurendaks kortermajas tulekahjuohtu.

Siseministeeriumi esindaja arvas, et probleemi lahendamisel tuleks lähtuda ühise kooselu reeglitest. Nii nagu on korteriühistutes kokku lepitud parkimise, lume lükkamise ja muru niitmise küsimustes, tuleks kokku leppida ka suitsetamist puudutavad reeglid. Ka Eesti Linnade ja Valdade Liidu esindaja hinnangul peaks põhirõhk olema ennetustööl ja selgitustööl, kujundades ühiskondlikku arusaama sellest, milline käitumine on mõistlik ja milline mitte. Ta märkis, et kui kollektiivne pöördumine edastatakse Vabariigi Valitsusele seisukoha kujundamiseks, tuleks lisaks järelevalve korraldusele käsitleda ka põhiseaduslikkuse aspekti. Küsimus on selles, kas kollektiivses pöördumises taotletavad piirangud on mõistlikud ja kas neid on võimalik kehtestada üksnes kohalike omavalitsuste tasandil ning erineval viisil.

Komisjon edastab kollektiivse pöördumise Vabariigi Valitsusele, kuna probleemi lahendamine on seotud mitme ministeeriumiga. Komisjon peab oluliseks asjaomaste meetmete rakendamist, mille elluviimisel on roll Sotsiaalministeeriumil, Tervise Arengu Instituudil, Haridus- ja Teadusministeeriumil ja Siseministeeriumil. Kohalike omavalitsuste võimuses on oma eeskirjade ja suunavate tegevuste kaudu aidata kohandada elukeskkonda ja kujundada kogukondlikke norme nii, et käitumine oleks avalikkusele vastuvõetav ning elukeskkond võimalikult suitsuvaba. Võimalike projekteerimisalaste lahenduste ja reeglite väljatöötamisel peab kaasama ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi.

Sotsiaalkomisjon toetab põhimõtteliselt kollektiivset pöördumist ning pöördub Vabariigi Valitsuse poole seisukoha kujundamiseks.

Sotsiaalkomisjon otsustas lähtudes eeltoodust ning tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse (RKKTS) § 152¹² lg 4 kollektiivse pöördumisega osaliselt nõustuda ning edastada ettepanekud Vabariigi Valitsusele seisukoha kujundamiseks ja pöördumisele vastamiseks (RKKTS § 152¹³ p 4).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
esimees

Teadmiseks: Rahvaalgatus.ee

631 6491 sotsiaal.ametnik@riigikogu.ee